

La tribuna

Consideracions sobre l'enquesta d'opinió política

La manca de debat obert i franc pot explicar el desencant de la població

JAUME

Bartumeu

La transformació de la vida pública en un gran espectacle ha consagrat arreu d'Europa el desplegament de l'atenció dels ciutadans des de les polítiques cap als polítics.

Andorra no és pas una excepció a aquesta «espectaclelització» que converteix la política en un espectacle, en un *reality show*.

S'està convertint en habitual –i l'enquesta del centre de Recerca Sociològica CRES del passat mes de maig sembla confirmar-ho en força aspectes– que els ciutadans hagin deixat de justificar les seves preferències electorals en termes programàtics, és a dir manifestant el seu acord amb una determinada proposta de mesures o amb el model de societat que consideren desitjable. Ara sembla que la manifestació es deriva de termes quasi exclusivament personals: «aquell m'inspira confiança», «aquell transmet il·lusió» i consideracions semblants.

Manuel Cruz, catedràtic de Filosofia Contemporània de la Universitat de Barcelona ho explica així:

«Fer descansar el pes de la pròpia opció política en una dimensió subjectiva, convertint la participació en els afers col·lectius en un simple consum del valors que expressen els polítics, implica consagrar una idea del compromís dels ciutadans amb la cosa pública extremadament fràgil i vulnerable».

El que no es pot perdre de vista de l'enquesta d'opinió política és l'enorme insatisfacció (un 52,1% dels enquestats) en el funcionament de la democràcia andorrana.

Això porta a confirmar també la poca confiança que reiteradament –des del 2013– manifesten els enquestats en els coprínceps i en els partits polítics.

A la vegada el Govern suspèn també, a l'igual que en l'enquesta del 2016, tot i que els enquestats opinen,

EL PERIÒDIC

com un destí ineluctable, que DA podria tornar a guanyar les eleccions el 2019.

Nosaltres llegim aquests resultats a partir de la constatació, ben evident, que a dia d'avui la ciutadania no veu, perquè no existeix, cap alternativa seriosa i organitzada que pugui substituir DA al Govern del país.

AQUEST REBUIG de totes les possibles alternatives polítiques es pot considerar també el resultat de l'absència d'alternatives econòmiques mentre la feina esdevé cada cop més precària, o el poder adquisitiu de les famílies s'estanca i les desigualtats socials van fent forat.

És ben evident que la situació és fosca. Però és greu? Pel govern de DA no sembla pas gaire preocupat, almenys a curt termini: pels que són al poder el més important és tornar a ser elegits i tant se val la manera.

Amb una majoria de vots o no. Amb una participació de 80% o de 60%.

El 37,03% de vots de març del 2015 va permetre a DA transformar en vic-

A dia d'avui la ciutadania no veu, perquè no existeix, cap alternativa seriosa i organitzada que pugui substituir DA al Govern del país

tòria política un resultat que era tècnic, en el sentit d'haver aprofitat legítimament el sistema electoral.

Però al nostre entendre el que ens diu l'enquesta és que el funcionament de la democràcia andorrana porta a confiar el Govern a uns elegits tot i situant els ciutadans en un paper extremadament limitat: el d'escollir els que exerceixen el poder.

En contraposició amb les teories elitistes de la democràcia, que es malficien dels electors, els progressistes estem convençuts que és possible defensar una visió optimista del paper de les ciutadanes i ciutadans.

Es parla sovint de la importància de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació. Però estic convençut que encara no hem sabut adonar-nos de la potència de les transformacions que comporten.

Mai com ara l'accés a la informació política no havia estat tan fàcil pels electors. Gairebé tots els projectes de llei, les votacions i els debats al Consell General són a l'abast d'un clic a la pantalla.

Qualsevol ciutadà, no només les ciutadanes i ciutadans que es comprometen en l'acció política, els col·lectius, les associacions, els interessos organitzats, els sindicats, els mitjans de comunicació, tenen la capacitat –i l'empara constitucional– per a opinar durant els procediments legislatius i de controlar l'acció dels que governen.

En teoria hi ha les bases per afavorir, la participació política.

Però hi ha dos greus problemes. El primer, la por. Por a manifestar-se públicament, por a dir clarament l'opció política que es prefereix o a defen-

sar propostes polítiques concretes que puguin aparèixer com a trenca-dores o que promouen la ruptura de l'anomenat *statu quo*.

Aquesta por pot explicar el percentatge tan elevat de silencis que es dona entre els enquestats ja que en la pregunta sobre la intenció de vot un 40% «no sap» i un 16,3% «no contesta».

El segon problema és la manca de resposta política per part de les institucions a les noves propostes i a les altres opinions, el que impedeix el debat, generant desil·lusió.

La manca de debat obert i franc pot explicar el desencant de la població vers la política.

En resum, a Andorra, com a totes les democràcies occidentals, el funcionament actual del sistema polític produeix noves «desigualtats de veu», en el sentit que no tota la ciutadania pot o gosa parlar i exercir el seu dret a opinar.

I un sistema democràtic no es pot satisfer d'aquesta fractura entre governants i governats. ≡

President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra